

עשרת חטאי הלבוש של איש העסקים הישראלי

המכנסיים ברוגז עם הנעליים, כמה כפתורים מותר לפתוח בחולצה? ללבוש גופייה מתחת או לא? עשרת הדיברות לאיש העסקים עם השערות על החזה

מאת: אריאל חבינסקי | איורים: נועם פרידמן

ל שחרר או להדק את קשר העניבה? גופייה מתחת לחולצה – בחירה או חובה? ומתי לאחרונה צוחצחו הנעליים? אלה לא שאלות טריוויה. בעולם העסקים של היום, מעידה באחת מהסוגיות הללו יכולה למסמס עסקה גדולה או לחסל קריירה. זהירות: תמונות קשות!

”לבוש עסקי מעביר מסר תקשורתי מיידי לזולת”, טוענת יועצת התדמית **אופירה גורדון** ומפצירה באנשי העסקים להשקיע במלתחה נכונה לפני שיפגשו את הלקוח הראשון, והיא לא היחידה. מונחים כגון ”שפת הביגוד”, והתייחסות לבגדים ואביזרים נלווים כאל ”מעבירי מידע ומסרים עסקיים” הפכו לקודים שכל איש עסקים מתחיל חייב לשנן אם ברצונו לגדול, וכל איש עסקים גדול לא ירשה לעצמו לזנוח, אם הוא חושב לשמור על מעמדו. גם אם נולדת בקיבוץ וברצונך להשתלב בעולם הגדול – צריך לשחק על פי הכללים.

אבל איפה מדריך הכללים השלם? ומה זה בדיוק עניבה שחורה, ואיך לעזאזל קושרים אותה? אל דאגה, בשביל זה אנחנו כאן, ומכיוון שהדבר החשוב ביותר בלהתלבש נכון זה קודם כל להימנע מבושות, אז בכך עסקינן: בעשרת חטאי הלבוש (או הפדיחות האיומות) שאיש העסקים הישראלי חייב להימנע מהם, אם רצונו להישאר בתחום.

כולם עושים שגיאות בבחירת הבגדים, גם אירופאים שגדלו עם מוצץ ועניבה, אבל אצל הגבר הישראלי יש בעיה שורשית יותר, של היעדר תרבות לבוש, כפי שטוען מעצב העל **גרשון ברם**, ובמילים פשוטות, הלבוש הגברי הישראלי מעולם לא היה משהו. אז ככה, מתברר שפעם, הרבה לפני היומן האלקטרוני ואפילו לפני הטלפון הנייד, נהגו מנהיגינו להופיע בציבור ואף להצטלם במכנסי חאקי וכובע ברט או כומתה. אחד מאחרוני הנציגים של הדור ההוא, **יצחק רבין**,

ברם מדבר על מראה העיר הגדולה בבוקר ניו יורקי טיפוסי, עם המון אדם ברחובות, מצוחצחים ולבושים בחליפות מחויטות, וכל פקיד קטן יכול בדרכו לעבודה ללמוד את כללי הלבוש הבסיסיים, מה שילך וישתכלל עם הטיפוס בסולם החברתי-כלכלי. אנחנו, זה ברור, עדיין לא שם. יחד עם זאת, "מבחינת הלבוש אנחנו משייכים את עצמנו אל התרבות המערבית, ועל כן עלינו להתאים את עצמנו לחו"ל", פוסקת אופירה גורדון, ואיש העסקים **יונתן סגל**, המרבה בנסיעות לחו"ל, דווקא מסכים. כך הוא כותב בבלוג שלו ב-The Marker Cafe: "לא במקרה יש מושג באנגלית בשם 'Dress Code'. מה שאתם לובשים משדר לסובבים אתכם מסר, גם אם זה לא המסר שחשבתם שאתם מעבירים. לפעמים המסר הוא סבלימינלי, ולפעמים הוא זועק לשמים ויכול להשפיע על התוצאות שלכם. אני לא אומר בהכרח שאם תתלבשו נכון אז הכל יצליח לכם, אבל זה עוד כלי שבא לחזק את 'השיווק האישי' שלכם וגם של החברה בה אתם עובדים. במיוחד נכון הדבר לאיש או אשת עסקים הנדרשים לנסיעות מסביב לעולם".

למד אמנם להתלבש בשנות ה-70, אבל בתחילת שנות ה-90 הספיק לחתום על הסכם שלום עם הפלסטינים בעט פלסטיק כחול ללא מכסה! עברו רק 14 שנה מאז אותה חתימה, אבל כיום זה נראה מדע בדיוני. כן, הכל השתנה לנו פתאום. רק הסתובבנו רגע להפריט את הקיבוצים, ופתאום צמחו בתל אביב והסביבה עשרות מגדלי משרדים המאוכלסים בדוברי עברית שעוטים עליהם בימים חולצות מעומלנות ועניבות. "בעשרת השנים האחרונות הייתה חשיפה מואצת לתרבות הלבוש של העולם הגדול, בעיקר לקודים הנהוגים בעולם העסקים האירופי והאמריקאי", אומר גרשון ברם, המתמחה בהלבשת גברים. "זה קשור כמובן לפריצה של תעשיית ההיי טק והאינטרנט, ולחדירת אנשי עסקים ישראלים לחו"ל. זה תהליך שבסך הכל עשה טוב לגבר הישראלי, שלבושו ויחסו לבגדים השתפרו מאוד, אבל זה לא תהליך לתרבות לבוש. כיום כולם חשופים לחו"ל, כולם מכירים את גוצ'י ופראדה, אבל לא תמיד יודעים אם זה הסגנון שמתאים להם. הייתה נסיקה, לא תהליך שנבנה עם הזמן. זו הייתה חשיפה מהירה מאוד, מהירה מדי, ולדעתי משהו הלך לאיבוד בדרך".

לא חומלץ להגיע לארוחת בוקר עם טוקסידו

תלמד: לקרוא עם משקפיים

"אנשי עסקים מקבלים הזמנות לאירועים רשמיים או חצי רשמיים, ולא מקפידים על קוד הלבוש הנהוג או הנדרש בהם", טוענת אופירה גורדון. "לעתים הם לא טורחים להסתכל בהזמנה ומגיעים לאירוע רשמי בבית מלון בשעות הערב בלבוש ספורטיבי, עם חולצה לא מכופתרת במקום סגנון מחויט יותר, ולעתים הם הראשונים לעזוב מפאת אי הנוחות. גם אם לא מצוין בהזמנה, אלה דברים שצריך לדעת".

אל תהיה גיל ריבה!

תלמד: לשמור על קשר

זו סוגיה כואבת, ומתברר שנושא הקשר הוא לא דווקא הבעיה העיקרית, אלא דרגת ההידוק, המיקום וכמובן בחירת העניבה. "חלק מהחשיפה המואצת לאופנה מתבטא בנועזות יתר", אומר גרשון ברם, "כמו לענוב עניבה פרחונית עם חליפה כהה, עניבות רעשניות מדי. זה פשוט לא זה", הוא פוסק. "אורך העניבה עד קו החגורה, הרחב כרוחב דש הז'קט", מפרטת אופירה גורדון. "צבע העניבה צריך לשלב בתוכו את צבע החולצה והחליפה. העניבה הקלאסית היא בדוגמאות של פסים אלכסוניים בגודל בינוני, נקודות קטנטנות, מעוינים ותלתן".

"חשוב מאוד!" מציינת גורדון, "קיימת נטייה לשחרר מעט את קשר העניבה ולהשאיר אותה ככה מעט על הצד כי זה נוח, זה אולי מתאים לסוף הערב או כשנכנסים לאוטו או למונית, אבל בפתיחת הערב או הישיבה זה ממש לא לעניין, הקשר צריך להיות הדוק ובמרכז".

חזרה תיכון חדש

תלמד: מכפלת אצל התופרת

הסכסוך הזה בין המכנסיים לנעליים נמשך כבר שנים רבות, אבל אנחנו מרגישים שהוא ניתן לגישור גם ללא קונדוליסה רייס: "מכנסיים צריכים להיות בגובה סנטימטר אחד מעל עקב הנעל", פוסקת אופירה גורדון. איזה כיף שיש סדר בעולם.

שערות החזה שלך מרשימות אותנו. אבל אנא לא עכשיו

תלמד: לסגור עוד כפתור

כשאין חובת עניבה מותר לפתוח כפתור אחד בחולצה, אבל רק אחד, ואין הנחות בימי שרב! מהכפתור השני ומטה מתחילות להציץ שערות החזה. חשוב אמנם שהלבוש ישקף את אופי הלבוש, אבל אין הכוונה לחשיפת המטען הגנטי שהורישו לנו אבותינו השימפנזות.

3

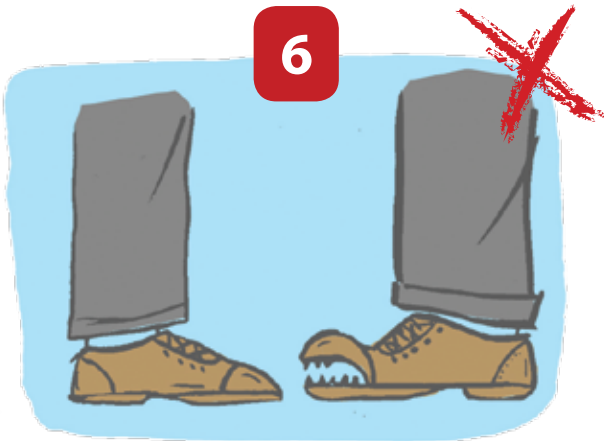
עניין של תחושה אישית

"אל תנסו להיות מי שאתם לא, אבל אל תזלזלו באנשים שאותם אתם פוגשים", ממליץ איש העסקים יונתן סגל. "הלבוש הוא חלק מהאופי שלכם וחלק מהשיווק העצמי, אפשר לקרוא לזה 'אריזה'. תחשבו על קהל היעד שלכם ומה אתם רוצים לשדר".

ישנם כאלה שלא מוכנים לציית לחוקים, לפחות לא לגמרי. יצחק שריג, למשל, המשמש כיום כמנכ"ל חברת התוכנה ראשים ובנוסף מנהל עסקים חובקי עולם, טוען שבעבר הקפיד רבות בלבשו, אבל בשנים האחרונות יותר על רוב הקודים (גם על העניבה!), וכיום הוא משקיע בלבוש "את המינימום, כדי לא לפגוע באנשים שאני פוגש; זה היה מין מעגל כזה: לעבודתי הראשונה ככלכלן בתנובה הלכתי עם סנדלים ומכנסיים קצרים, הרי ככה הלכתי לעבודה בקיבוץ... משם עברתי מהפך קיצוני, ולבשתי עניבה גם כשלא ממש הייתי חייב, ובשנים האחרונות התחלתי את הדרך חזרה. אני חושב שמעבר לקודים, חשוב גם איך אתה מרגיש כלפי עצמך, הביטחון העצמי שלך בעולם העסקים ומעמדך בעסקים".

שריג מקנח בסיפור עדכני: "לא מזמן נסעתי לניו זילנד ונקבעה לי פגישה עם שרת האנגריה המקומית. בבוקר הפגישה לא הצלחתי בשום פנים ואופן להסתדר עם קשר העניבה, והלכתי בלי. בשער לא רצו לתת לי להיכנס, וגם אנשי עסקים נוספים שבאו אתי נזפו בי... נאלצתי לספר להם על הפגיעה ממלחמת יום כיפור, על הזונדה שהשתחררה לי מהצוואר וכו'. ומה בסוף? השרה בכלל לבשה טי שירט! זאת הייתה פגישה רשמית, אבל השרה היא נציגת הירוקים ואדם מאוד לא רשמי בלבשו, כך שהרגשתי הכי נוח בחדר!"

6

הנעל מדברת

תלמד: דבר אליה באשראי

“נעל, משקפיים ושעון הם קנה המידה להעריך בן אדם”, טוען גרשון ברם. “נעל זה הבסיס, משקפיים זה פתח אל האדם עצמו”. מכאן שנעליים לא מצוחצחות או מרופטות, משקפי גלישה בפגישת עסקים ושעון עם רצועת סקווצ'ים מהצבא לא עושים את הרושם הנכון. זה נכון גם לאביזרים נוספים: תיק גדול מדי או מרופט, ארנק מפלסטיק, עט פשוט, נרתיק משקפיים מפלסטיק עם שם היצרן, כרטיס ביקור מנייר זול ועוד. כל האביזרים הללו – שחלקם נחשפים ברגעים קריטיים – מחייבים תשומת לב מיוחדת, ומומלץ להשקיע בהם את הסכום הנדרש, בסופו של דבר זה אמור להשתלם.

אל תשמע לעודד מנשה. בישראל, אין להרים ידיים

תלמד: גופייה מסבא יחזקאל

לפי דברי המומחים, גופייה מתחת לחולצה, בייחוד במזג האוויר הישראלי, זה פשוט חובה! לגופייה תפקיד חשוב: לספוג את הזיעה. מעבר לכך, היא משטחת את שערות החזה, מהדקת את הצדדים המדולדלים מעודף שווארמה, ובאופן כללי הופכת את הצבר המצוי לחטוב, מרשים וסקסי. “גופיית סבא” הקלאסית היא המומלצת ביותר, ואפשר גם טי שירט אבל עם צווארון וי, כדי שחם וחלילה הקצה שלה לא יציץ החוצה. השתקפות הגופייה דרך החולצה, דרך אגב, מקובלת. “השתקפות זה בסדר גמור, זה רע כשאין דבר מתחת, זה מקביל לאישה שהולכת ללא חזייה”, טוענת גורדון.

5

גרביים צהובים מרשתת? לא עכשיו אח שלי

תלמד: אתה עיוור צבעים (ספר למוכרת!)

הגרביים צריכים להיות בצבע המכנסיים או הנעליים, ורצוי מאוד ללא דוגמאות. האופטימלי: גרביים מסריג עדין, בצבע אחיד ובאורך בינוני, כאלה שיצליחו להסתיר את הרגל בזמן שילובה מעל השנייה. כן, שוב הפרטים הקטנים.

7

חולצה קצרה? אויש, כמה שאתה מיוחד
תלמד: איך באמת להזיע

כאמור, אין הנחות לקיץ הישראלי; הלבוש הרשמי לעסקים דורש חולצות שרוול ארוך, את השרוול הקצר נשאיר לקד'ואל.

בתיאוריה

ואחרי שלב הפדיחות, קצת ידע תיאורטי בסיסי. להלן פירוט סגנונות הלבוש המקצועי בסדר יורד מבחינה פורמאלית (באדיבות המלבישה המקצועית **ענבל רוזנטל**):

Black Tie. כדאי להבהיר שהעניבה השחורה הידועה היא הפפיון. מדובר בהופעה רשמית ביותר, הכוללת חליפה שחורה בת שלושה חלקים, מכנסיים, וסט, בלייזר, חולצה לבנה וכאמור עניבת פפיון (פרפר). "עניבה שחורה" לובשים לאירועי פתיחה (אופרה, בלט וכו'), ארוחות ערב רשמיות, קבלות פנים, ארוחות במסעדות יוקרה שזהו קוד הלבוש הנהוג בהן, וכאשר קיימת בקשה מפורשת בהזמנה לאירוע. היתרון: הגרדרובה ניתנת להשכרה. בניו יורק ובלוס אנג'לס מסתפקים גם בחליפת טוקסידו עם חולצה שחורה מכופתרת וללא עניבה.

Business formal. חליפה ועניבה. רצוי חליפה כהה (לא טוקסידו), בשחור, כחול כהה או חום. מה שנקרא, עסקי מלא.

Business Casual. כאן אין צורך בחליפה. מספיק מכנסיים אלגנטיים או כאלה בגזרה ישירה עם כיסים בצד וחולצה מכופתרת. בחורף גולף, או אפודת צמר מעל חולצה מכופתרת. נתן לשלב גם ד'קט ספורטיבי.

Casual. אנחנו לא מדברים על זרוק. לא טי שירט, גופיות וג'ינס. מדובר בהופעה שבה, בדומה ל"Business Casual", אין צורך בחליפה, אבל כן נדרשת הופעה מכובדת ואלגנטית.

המדריך הבדוק לתימהוני הזרוק
תלמד: לקרוא, להפנים, לשנן

וזו רשימה של חטאים נוראיים במיוחד, שלטענת אופירה גורדון פועלים כ"מחסלי תדמית": בגד מקומט או משופשף מרוב שימוש. מכנסיים מקומטים, בעיקר באזור המפשעה. כפתור רפוי או חסר, מכפלת פרומה, חוט נשרך. בגד צמוד מדי או במידה קטנה או גדולה מדי. בגד עם פרסומת. גרביים עם חורים. עניבה וולגרית.